

У области зеленог појаса

Автор(и): Растителна защита
Дата: 14.05.2023 Брой: 5/2023

Ove godine ponovo, sredinom maja, u selu Varvara, brojni obožavaoci Strandže okupili su se na tradicionalnom festivalu Zelene vreske ovog regiona.

Na 19. izdanju Festivala, pored uobičajenog programa, koji uključuje pijace poljoprivrednika, predavanja, kulinarske poslastice, folklornih grupa iz Strandže i demonstracije lokalnih običaja i tradicije, organizatori iz Parka prirode "Strandža" pri Izvršnoj šumskoj agenciji ponovo su uključili planinarske rute različitog nivoa težine za motivisane turiste i ljubitelje prirode.

Rute su se kretale od lakih, potpuno obalskih, sa izuzetnim geološkim formacijama stena, pogodnih za početnike koji se dive prirodi Strandže, do ruta dužih od 15 km sa usponom od oko 400 m.

Dve najduže i najteže rute bile su posvećene simbolu Strandže – Zelenoj vresci.

Prva, ka "Babite", Arabeljatu i zelenoj vresci, izuzetno slikovita, nastavljala se nakon "Ribarskog sela" ka zapadu prema vekovnim jasenima "Babite". Odatle se penjala do svoje najviše tačke – planine "Arabeljat", poznate po svojim neobičnim šumarcima divljih srodnika masline – zelenike.

---

*Zelenika (Phillyrea latifolia) je zimzelena žbunasta biljka ili malo drvo iz porodice maslina (Oleaceae). Dostiže visinu od 1 do 5–6 metara. Listovi su mali, tvrdi i kožasti. Njihova boja je tamno do maslinasto zelena. Drvo je tvrdo i čvrsto. Zelenika raste u oblastima gde je klima prelazno mediteranska, zima je blaga i temperature nisu preniske. Staništa koja formira zelenika su od izuzetnog značaja za postojanje mediteranskih biljaka i životinja u Bugarskoj. Među zimzelenim žbunovima često se nalazi konzervacijski značajna vrsta gljive *Urnula craterium*.*

Sa vrha, ruta se blago spuštala ka Papijskom Dereu i tako stizala do doline potoka u podnožju lokaliteta Gjolat, gde leži kraljevstvo strandžanske zelene vreske. Na kraju, ruta je krenula ka istoku, stižući do najsvetijeg mesta za stanovnike sela Varvara – svetog izvora i malog manastira "Sveta Bogorodica".

Najduža ruta, interpretativna panoramska kružna staza "U podnožju ugašenog vulkana iznad Varvare", bila je namenjena samo iskusnim planinarima. Veći deo rute prati kolski put, ali postoji nekoliko strmih delova gde

prolazi šumskim stazama. Staza je u početku prolazila kroz šumovito brdovito područje u blizini kapelice "Sveta Bogorodica", zatim pored kamenih formacija vulkanskog karaktera.

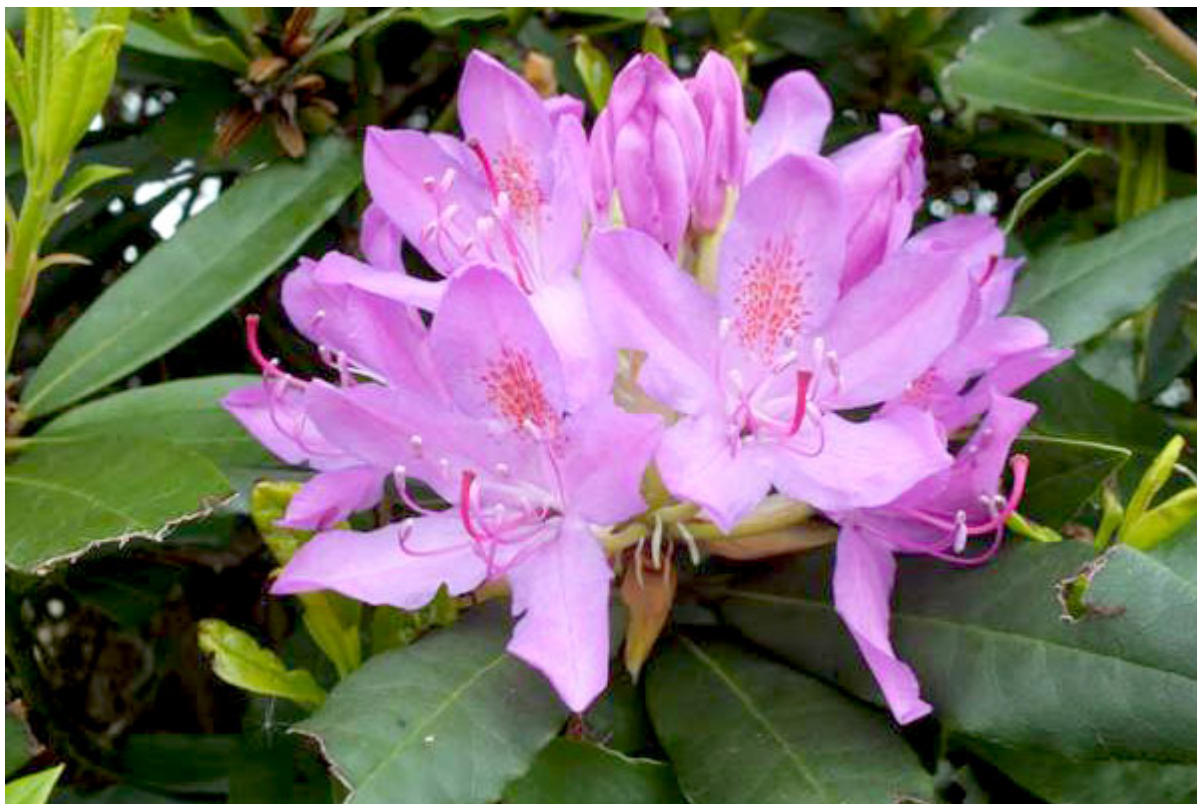

Strandžanska zelena vreska (*Rhododendron ponticum*) je zimzeleni žbun koji dostiže visinu do 2–3 m.

Rhododendron bukvalno znači "ružino drvo", a ime je sastavljeno od grčkih reči "rodon" (ῥΟΔΟΝ) – ruža, i "dendron" (ΔΕΝΔΡΟΝ) – drvo.

Listovi su sjajno zeleni, veliki, izduženo kopljasti i goli. Stablo ima glatku sivu koru. Cvetovi su veliki, lila-roze, grupisani na vrhovima grana u cvatove u obliku kišobrana. Biljka je rasprostranjena na strmim padinama i dubokim gudurama kao drugi podsprat u šumama istočne bukve i istočnog crnog hrasta u Strandži. Njen areal rasprostranjenja je veoma ograničen i usko je povezan sa specifičnim zemljišnim i klimatskim uslovima.

Ima produženo cvetanje od sredine aprila do sredine juna, u zavisnosti od prolećnih temperatura.

Zelena vreska – simbol planine Strandže – bila je široko rasprostranjena tokom tople i vlažne tercijarne klima sve do Skandinavskog poluostrva, u današnjoj Švedskoj, dok se danas, unutar granica kontinenta, zelena vreska nalazi samo u Strandži.

Festival se realizuje uz finansijsku podršku Izvršne šumske agencije, Opštine Carevo i Državnog preduzeća Jugoistok – Sliven.